

1. OPĆE INFORMACIJE			
1.1. Studijski program (preddiplomski, diplomski, integrirani)	Diplomski studij povijesti (jednopedmetni i dvopedmetni)	1.6. Način izvođenja nastave (broj sati P+V+S+e-učenje)	15P + 15S (semestralno) = 1P + 1S (tjedno)
1.2. Godina studija	1.-2.	1.7. Očekivani broj studenata na predmetu	3-7
1.3. Naziv predmeta	Kamenje govori: analiza antičkih latinskih natpisa	1.8. Nositelj predmeta	dr. sc. Anamarija Kurilić, izv. prof.
1.4. Bodovna vrijednost (ECTS)	5	1.9. Suradnici	
1.5. Status predmeta	sveučilišni izborni predmet		
2. OPIS PREDMETA			
2.1. Ciljevi predmeta	Cilj predmeta je osposobiti studente za samostalno čitanje i interpretiranje zahtjevnijih latinskih natpisa i njihovo korištenje kao povijesnih izvora prvoga reda.		
2.2. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije potrebne za predmet	Studenti moraju imati položen ispit iz predmeta "Osnove latinske epigrafije" ili drugog podudarnog predmeta (po odobrenju predmetne nastavnice).		
2.3. Ishodi učenja na razini programa kojima predmet pridonosi	Nakon uspješno završenog studija student će moći: <ol style="list-style-type: none">1. definirati i opisati povijesne procese svojstvene antičkom razdoblju,2. zapamtiti temeljne podatke iz antičke opće i regionalne povijesti,3. ispričati jasno i koncizno osnovni tijek povijesnih zbivanja grčko-rimske antike,4. interpretirati pojedine povijesne izvore,5. objasniti uzročno-posljedične veze između povijesnih događaja i povijesnih procesa,6. prepoznati što je to povijesna interpretacija te prosuditi vrijednost pojedinih povijesnih interpretacija,7. izraziti svoje mišljenje o povijesnim događajima i povijesnim procesima, izvesti samostalne zaključke o pojedinim događajima i procesima te moći razlučiti bitno od nebitnoga u interpretacijama povijesnih događaja i procesa,		

<p>2.4. Očekivani ishodi učenja na razini predmeta (4-10 ishoda učenja)</p>	<p>8. usporediti povijesne procese u različitim razdobljima i na različitim geografskim područjima, odnosno povezati različite povijesne procese.</p> <p>Nakon uspješno ovladane građe iz predmeta, studenti će moći:</p> <ol style="list-style-type: none">1. ispričati jasno i koncizno o fastima i njihovoj povijesnoj važnosti,2. ispričati jasno i koncizno o najvažnijim pravnim epigrafskim tekstovima i njihovoj povijesnoj važnosti,3. ispričati jasno i koncizno o mogućnostima koje pružaju epigrafski tekstovi za unapređenje povijesne spoznaje,4. ispričati jasno i koncizno o statističkim i drugim ne-epigrafskim metodama analize epigrafskih tekstova u kontekstu povijesne interpretacije,5. čitati i povijesno interpretirati natpise pripadnika rimskih najviših staleža (carevi, njihova obitelj i <i>familia Caesaris</i>, senatori i vitezovi),6. čitati i povijesno interpretirati natpise pripadnika regionalnih elita (provincijska uprava, municipalne elite, svećenstvo,),7. čitati i povijesno interpretirati vojne natpise,8. čitati i povijesno interpretirati titulature i nomenklature s raznih vrsta epigrafskih spomenika.
<p>2.5. Sadržaj predmeta detaljno razrađen prema satnici nastave</p>	<p>1. tjedan: P: uvodno predavanje; upoznavanje s predmetom i literaturom S: podjela tema seminarskih radova</p> <p>2. tjedan: P: načini analize latinskih natpisa: deskripcija, čitanje, restituiranje teksta S: čitanje i restituiranje odabranih primjera latinskih natpisa (od jednostavnih do zahtjevnih)</p> <p>3. tjedan: P: standardni elementi karakteristični za pojedine vrste natpisa, njihove formule, odabir riječi, skraćenice i sigle, rečenična konstrukcija S: restitucija odabranih primjera latinskih natpisa (od jednostavnih do zahtjevnih)</p> <p>4. tjedan: P: datiranje natpisa S: čitanje i datiranje pojedinih epigrafskih spomenika</p> <p>5. tjedan: P: statističke metode analize natpisa i njihova vjerodostojnost S: primjena odabranih statističkih metoda analize natpisa u povijesnom proučavanju</p> <p>6. tjedan: P: važnost natpisa u istraživanju demografije, ekonomije i povijesti S: analiza različitih vrsta epigrafskih spomenika i mogućnosti njihova doprinosa istraživanju demografije, ekonomije i povijesti</p> <p>7. tjedan: P: natpisi kao povijesni izvor prvog reda I: Fasti S: analiza konzularnih i trijumfalnih fasta</p>

	<p>8. tjedan: P: natpisi kao povijesni izvor prvog reda II: vojnički natpisi S: analiza vojnih diploma, popisa vojnika (<i>laterculi</i>) i sl.</p> <p>9. tjedan: P: natpisi kao povijesni izvor prvog reda III: natpisi povijesnih osoba S: analiza natpisa nekih povijesnih osoba (Poncije Pilat, Plinije Mlađi, nadgrobnici spomenici Kornelijâ Scipionâ i dr.)</p> <p>10. tjedan: P: natpisi kao povijesni izvor prvog reda IV: zakoni S: analiza natpisa nekih zakonskih tekstova (<i>Lex Irnitana</i>, <i>S. C. de Bacchanalibus</i>, <i>S. C. de Cnaeo Pisone patre</i> i dr.)</p> <p>11. tjedan: P: <i>cursus honorum</i>: pokazatelj vojnog, političkog i društvenog položaja osoba (senatorski, viteški, municipalna uprava, svećenici, robovi, oslobođenici) S: studentski seminari</p> <p>12. tjedan: P: grafiti: trgovačke i dr. poslovne reklame, političke kampanje (primjer Pompeja) S: studentski seminari</p> <p>13. tjedan: P: antroponimija, imena i imenski obrasci: pokazatelji građansko-pravnog statusa i/ili etničkog porijekla osoba S: studentski seminari</p> <p>14. tjedan: P: Natpisi - pasivni svjedoci ili aktivni sudionici procesa romanizacije?; regionalne osobitosti i specifičnosti, posebice na prostoru iliričkih provincija S: studentski seminari</p> <p>15. tjedan: P+S: terenska nastava; samostalna analiza i interpretacija antičkih natpisa u muzeju ili na samom nalazištu</p>	
2.6. Vrste izvođenja nastave:	<p>x predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ <i>on line</i> u cijelosti ☐ mješovito e-učenje ☒ terenska nastava</p> <p>☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)</p>	2.7. Komentari:
2.8. Obveze studenata	Osim pohađanja nastave, studenti su obavezni izraditi jedan seminarski rad te se aktivno pripremati za predavanja i seminare. Obavezni su aktivno sudjelovati u nastavi (rasprava, komentari, pitanja,...). Od studenata se očekuje i polaganje usmenog ispita. Također, od studenata se očekuje i	

	akademski primjereno ponašanje.					
2.9. Raspodjela ECTS bodova prema studijskim obvezama (upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta):	Pohađanje nastave	0,5	Praktični rad		Kolokvij	
	Priprema za predavanje	0,5	Referat		Pismeni ispit	
	Domaće zadaće		Seminarski rad	1,5	Usmeni ispit	2,5
	Istraživanje		Esej		(Ostalo upisati)	
	Eksperimentalni rad		Projekt		(Ostalo upisati)	
2.10. Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu	Ocjena je zasnovana na kakvoći seminarskog rada (15%), rezultatima završnog usmenog ispita (75%) i na ukupnoj aktivnosti studenta/studentice u nastavi (10%).					
2.11. Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)	Naslov		Broj primjeraka u knjižnici		Dostupnost putem ostalih medija	
	R. Matijašić, <i>Uvod u latinsku epigrafiju</i> , Pula, 2002. (ili neki drugi podudaran udžbenik, uz odobrenje predmetnog nastavnika)		3		dostupno i u Znanstvenoj knjižnici u Zadru i u knjižnici Arheološkog muzeja u Zadru	
	A. Kurilić, Komemoratori i pokojnici na liburnskim cipusima: tko su, što su i odakle su?, <i>Asseria</i> , 8, 2010., 131-274 (tekst je dvojezičan)		1		dostupno i u Znanstvenoj knjižnici u Zadru, knjižnici Arheološkog muzeja u Zadru te u Gradskoj knjižnici u Zadru	
	A. Kurilić, Vladajući sloj Aserije: magistrati i dobročinitelji, te njihove familije i obitelji, <i>Asseria</i> , 4, Zadar, 2006., 7-72 (tekst je dvojezičan)		1		dostupno i u Znanstvenoj knjižnici u Zadru, knjižnici Arheološkog muzeja u Zadru te u Gradskoj knjižnici u Zadru	
	A. Kurilić, <i>Ususret Liburnima</i> , Zadar, 2008.		4		dostupno i u Znanstvenoj knjižnici u Zadru, knjižnici Arheološkog muzeja u Zadru te u Gradskoj knjižnici u Zadru	

	B. Rawson, Family Life Among the Lower Classes at Rome in the First Two Centuries of the Empire, <i>Classical Philology</i> , 61/2, Chicago, 1966, 71-83	1	
	A. Kurilić, Un contributo per la valorizzazione economica dei monumenti epigrafici della Liburnia romana, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru. Razdio povijesnih znanosti</i> , 40(27), Zadar, 2003., 77-92	3	dostupno i u Znanstvenoj knjižnici u Zadru te u knjižnici Arheološkog muzeja u Zadru
	A. Kurilić, L. Gavius Optatus sacerdos Liburnorum iz Senja, <i>Scripta Branimiro Gabričević dicata</i> , ur. J. Dukić - A. Milošević - Ž. Rapanić, Trilj, 2010., 83-91	1	dostupno i u Znanstvenoj knjižnici u Zadru te u knjižnici Arheološkog muzeja u Zadru
2.12. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskoga programa)	A. Kurilić, <i>Pučanstvo Liburnije od 1. do 3. stoljeća po Kristu: antroponimija, društveni slojevi, etničke promjene, gospodarske uloge</i> , doktorska disertacija, rukopis, Filozofski fakultet u Zadru, Zadar, 1999.; J.-M. Lassère, <i>Manuel d'épigraphie romaine</i> , Paris, 2005.; I. Calabi Limentani, <i>Epigrafia romana</i> , Roma, 1990. ⁴ ; R. Bloch, <i>Latinska epigrafika</i> , Beograd, 1971.; R. Cagnat, <i>Cours d'Épigraphie Latine</i> , Paris, 1898. ³ ; K. Paasch Almar, <i>Inscriptiones Latinae. Eine illustrierte Einführung in der lateinische Epigraphik</i> , Viborg, 1990.; R. Wallace, <i>An introduction to wall inscriptions from Pompeii and Herculaneum</i> , Wauconda, 2005. (ili: L. Canali - G. Cavallo, <i>Graffiti latini</i> , Milano, 1999 ² ; <i>Manifesti elettorali nell'antica Pompei</i> , a cura di R. A. Staccioli, Milano, 1992.). Osim toga, studentima će biti korisna i literatura navedena uz teme diskusija, a po potrebi, nastavnica će preporučiti dopunsku literaturu svakom studentu sukladno njegovim/njenim individualnim potrebama.		
2.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija	Studentska evaluacija nastavnika. Kroz rasprave sa studentima, redovite konzultacije i ispite.		
2.14. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)			